

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

2022/2023

**Agnieszka Łuszczek
Krzysztof Porębiak**

Wstęp

Żyjemy w dynamicznym świecie ciągłych zmian. Młodzi ludzie wkraczający na rynek edukacji i rynek pracy muszą zmierzyć się z olbrzymim chaosem informacyjnym i zmiennością danych. Oczekiwania wobec pracy zaczynają się zmieniać. Ludzie coraz częściej zadają sobie pytania – co chcę tak naprawdę robić? czy to co robię jest dla mnie? czy ta praca mnie rozwinie? Czy pozwoli żyć w sposób w miarę spełniony? Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej staje się więc nie tyle jednorazowym wydarzeniem, a procesem, który dokonuje się przez całe życie. Samoświadomość, czyli wiedza o tym, co robię w danym momencie i po co to robię, jest niezmiernie ważna, a co ważniejsze – jest kluczowa w procesie wyznaczania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Dobre jej zbudowanie oraz znajomość rynku pracy są niezbędne, aby osiągnąć cel zawodowy. Nawet jeśli w przyszłości będzie się on zmieniał i wpływ na niego będą miały różne nieoczekiwane okoliczności życia. Współczesne doradztwo edukacyjno-zawodowe ma charakter procesowy, a sam doradca powinien pełnić rolę towarzysza i eksperta od rozumienia procesu. Jego zadaniem jest zaproponowanie odpowiednich narzędzi, które ułatwią młodemu człowiekowi stałe i samodzielne poszukiwanie własnej drogi życiowej, a nie dawanie schematycznych rad i gotowych odpowiedzi, jak to się często dzieje w tradycyjnym doradztwie. Intencją procesu doradczego powinno być wzmacnianie i rozwijanie potencjału uczniów. Warto wspomagać rozwój kompetencji społecznych, umiejętność kreatywnego myślenia i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, a także samodzielnego poszukiwania informacji. I zawsze należy podkreślać, że raz podjęta decyzja nie musi być decyzją na zawsze. Tym samym współczesne doradztwo edukacyjno-zawodowe zbliża się w swoich założeniach i metodach do coachingu, szczególnie coachingu kariery i life coachingu.

Zaprezentowany w dalszej części pracy dyplomowej **Wewnątrzszkolny Program Doradztwa Zawodowego** został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oświatowego z uwzględnieniem aktualnych potrzeb uczniów, rodziców oraz zestawu celów których zadaniem jest samopoznanie uczniów oraz przygotowanie ich do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych w przyszłości.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ I PRZEDSZKOLU

Spis treści

Podstawa Prawna

Koncepcja

Zasady opracowywania WSDZ

Koordynator

Adresaci

Charakter działań adresowanych do uczniów

Kompetencje kluczowe rozwijane w ramach doradztwa zawodowego

Zakres działań

Działania adresowane do uczniów

Działania adresowane do rodziców uczniów

Działania adresowane do doradcy zawodowego, nauczycieli, wychowawców,
specjalistów

Treści programowe

Treści programowe w zakresie doradztwa zawodowego dla oddziałów

Treści programowe w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I – III

Treści programowe w zakresie doradztwa zawodowego w klasach IV – VI

Formy i metody pracy

Realizatorzy działań

Partnerzy podejmowanych działań

Zasoby

Monitorowanie i ewaluacja

Załączniki:

Roczny plan działań doradczych

Program doradztwa zawodowego w kl. 7 i 8

PODSTAWY PRAWNE

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

Rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1675) w sprawie doradztwa zawodowego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad or

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej - Dz.U. 2017 poz. 356

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, Dz. U. 2017, poz.703

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli - Dz. U. 2017, poz. 649.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych – Dz.U. 2018, poz. 1601

KONCEPCJA

1.Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół celowych, uporządkowanych i wzajemnie powiązanych działań podejmowanych w ramach preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego zaplanowanych przez cały cykl kształcenia.

2. Integralną część WSDZ stanowią:

- Roczny Plan Działań Doradczych (RPDD)
- Program doradztwa zawodowego w kl. 7 i 8 Z siłą aktywności ku przyszłości

ZASADY OPRACOWYWANIA WSDZ

Za opracowanie WSDZ odpowiedzialny jest doradca zawodowy lub inna wskazana przez dyrektora osoba wraz z zespołem, który jest stworzony na stałe w placówce (zespół ds. doradztwa zawodowego) lub doraźnie w celu opracowania WSDZ.

KOORDYNATOR

Koordynatorem WSDZ jest doradca zawodowy lub inna wskazana przez dyrektora osoba.

ADRESACI

Działania podejmowane w ramach WSDZ skierowane są do uczniów, rodziców i nauczycieli.

CHARAKTER DZIAŁAŃ ADRESOWANYCH DO UCZNIÓW

Preorientacja zawodowa: zintegrowane działania o charakterze wychowawczym, adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym ukierunkowane na zbliżanie do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa: zintegrowane działania o charakterze dydaktyczno-wychowawczym adresowane do uczniów klas I-VI, ukierunkowane na kształtowanie podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe: zintegrowane działania adresowane do uczniów klas VII-VIII mające na celu wspieranie ich w procesie świadomego, odpowiedzialnego i samodzielnego podejmowania decyzji.

KOMPETENCJE KLUCZOWE W ROZWIJANE W RAMACH DORADZTWA ZAWODOWEGO

1.W zakresie czytania i pisania

- zdolność identyfikacji, rozumienia, wyrażania, tworzenia i interpretacji pojęć, uczuć, faktów (w mowie i piśmie),
- znajomość słownictwa i gramatyki, - zdolność efektywnej komunikacji z innymi - umiejętność formułowania i wyrażania własnych argumentów (oraz krytycznego i konstruktywnego dialogu),
- znajomość pewnego zakresu tekstów literackich, stylów językowych.

2.Językowe

- umiejętność identyfikacji, rozumienia,
- wyrażania, tworzenia i interpretacji pojęć, uczuć, faktów (w mowie i piśmie),
- znajomość słownictwa i gramatyki różnych języków (w tym: konwencji społecznych i aspektu kulturowego danego kraju),

- szacunek do języka ojczystego mniejszości narodowych lub migrantów, - umiejętność inicjowania, utrzymania i kończenia rozmowy w różnych językach.

3. Matematyczne, w zakresie nauki przyrodniczych i inżynierii

- umiejętność wykorzystywania myślenia matematycznego (myślenie logiczne, przestrzenne) oraz sposobu prezentacji (tabele, wykresy, modele) w celu rozwiązywania różnych sytuacji problemowych; umiejętność szukania genezy różnych zjawisk, zależności między nimi, generowania wniosków,
- znajomość zasad rządzących światem przyrody, podstawowych pojęć, teorii i metod naukowych – umożliwiająca wyjaśnianie zjawisk w przyrodzie; świadomość wpływu człowieka i technologii na świat przyrody,
- umiejętność posługiwania się danymi naukowymi w różnych sytuacjach oraz ich krytycznej analizy - szacunek do zasad etyki.

4. Cyfrowe

- umiejętność krytycznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii cyfrowych do nauki, pracy i udziału w społeczeństwie,
- umiejętność oceny trafności i wiarygodności informacji udostępnianych w sieci,
- umiejętność tworzenia treści cyfrowych (w tym programowania), zarządzania nimi, udostępniania i ochrony,
- znajomość szans i zagrożeń związanych z technologiami cyfrowymi,
- znajomość zasad bezpieczeństwa cybernetycznego i umiejętność ich zastosowania

5. Osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się

- umiejętność dokonywania autorefleksji, określania własnych możliwości (w tym zainteresowań, umiejętności, potrzeb),
- umiejętność zarządzania własnym uczeniem się i karierą edukacyjno-zawodową,
- umiejętność poszukiwania i korzystania z możliwości uczenia się i rozwoju w różnych sytuacjach życiowych,
- umiejętność współpracy z innymi i radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych; umiejętność wyrażania własnego zdania i rozumienia innych punktów widzenia; znajomość przyjętych norm zachowania w różnych środowiskach.

6. Obywatelskie

- znajomość podstawowych pojęć dot. osób, grup, społeczeństwa, organizacji zawodowych, gospodarki,
- znajomość celów ruchów politycznych i społecznych; znajomość współczesnych oraz kluczowych wydarzeń w historii świata, Europy i kraju oraz umiejętność ich

krytycznego odbioru,

- umiejętność angażowania się w inicjatywy społeczne i współpracy z innymi w rozwiązywaniu problemów; uczestnictwo w działaniach społeczności lokalnych oraz udział w procesie decyzyjnym na wszystkich szczeblach (osiedle, dzielnica, miasto, państwo, UE),
- szacunek do odmienności, różnorodności oraz prywatności innych osób; akceptacja równości kobiet i mężczyzn.

7.W zakresie przedsiębiorczości

- znajomość własnych możliwości, procesów ekonomicznych, szans i wyzwań społeczno-gospodarczych oraz umiejętność wykorzystania tej wiedzy do planowania i zarządzania projektami o wartości kulturalnej, społecznej lub komercyjnej,
- umiejętność myślenia strategicznego, rozwiązywania problemów, pracy indywidualnej i zespołowej (w tym mobilizacji zasobów ludzkich i zarządzania nimi, efektywnej komunikacji, negocjowania, podejmowania decyzji w warunkach niepewności i zmian),
- umiejętność inicjowania różnych działań, aktywności opartych na kreatywności, innowacyjności oraz służących osiągnięciu założonego celu

8.W zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

- znajomość najważniejszych dzieł kultury, autorów tych dzieł, umiejętność ich interpretacji w odniesieniu do różnych form ekspresji i nadawania znaczeń,
- świadomość i szacunek do różnorodności kulturowej w Europie i na świecie,
- umiejętność odbioru różnych form przekazu idei w teatrze, filmie, muzyce, malarstwie, architekturze,
- uczestnictwo w życiu kulturalnym,
- znajomość zasad etycznych dot. własności intelektualnej i kulturowej oraz umiejętność ich stosowania/

ZAKRES DZIAŁAŃ

DZIAŁANIA ADRESOWANE DO UCZNIÓW

- kształtowanie postaw odpowiedzialności, samodzielności i aktywności w kontekście kształcenia i pracy podczas codziennych działań wychowawczych i dydaktycznych
- organizowanie i przeprowadzanie obowiązkowych zajęć z doradcą zawodowym w kl. 7 i 8
- organizowanie i przeprowadzanie dodatkowych zajęć ze specjalistami ze szkoły lub spoza placówki
- umożliwienie uczniom uczestnictwa w spotkaniach indywidualnych z doradcą zawodowym i specjalistami w formie spotkań o charakterze doradczo-coachingowym, doradczym, w formie porad i konsultacji
- systematyczne informowanie uczniów o aktualnej ofercie szkół ponadpodstawowych
- systematyczne informowanie uczniów o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy
- organizowanie spotkań z osobami z zewnątrz, np. pracodawcami, doradcami, coachami kariery
- organizowanie wyjazdów okolicznościowych, np. na festiwale zawodów, prezentację projektów dot. kariery zawodowej
- organizowanie punktów informacyjnych nt. dalszej edukacji i kariery zawodowej w formie stacjonarnej (np. kącik w bibliotece/światlicy/klasopracowni/k. gabinetu doradcy zawodowego, tablice informacyjne) i elektronicznej (np. strona szkoły, Facebook, materiały multimedialne – np. informatory, testy, gry, filmy, udostępnione w bibliotece / światlicy / u doradcy zawodowego)
- organizowanie wyjść do różnych instytucji, np. do szkół ponadpodstawowych, urzędów pracy, firm
- organizowanie wyjść na różne wydarzenia, np. na targi pracy
- organizowanie projektów edukacyjnych związanych z preorientacją i orientacją zawodową oraz z doradztwem zawodowym
- inne wynikające z bieżących potrzeb

DZIAŁANIA ADRESOWANE DO RODZICÓW UCZNIÓW

- bieżące rozmowy nt. mocnych i słabych stron, zainteresowań i możliwości uczniów
- umożliwienie rodzicom uczestnictwa w spotkaniach indywidualnych z doradcą zawodowym, specjalistami, wychowawcami i nauczycielami w formie spotkań

o charakterze doradczo-coachingowym, doradczym, w formie porad i konsultacji, w tym w ramach udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz tworzenia IPET

- organizowanie i przeprowadzanie spotkań ze specjalistami ze szkoły lub spoza placówki, pracodawcami itp. w formie wykładów i warsztatów
- umożliwienie dostępu do informacji nt. możliwości dalszej edukacji i kariery zawodowej w formie stacjonarnej (np. kącik w bibliotece / świetlicy / klasopracowni / k. gabinetu doradcy zawodowego, tablice informacyjne) i elektronicznej (np. strona szkoły, Facebook, materiały multimedialne – np. informatory, testy, gry, filmy, udostępnione w bibliotece / świetlicy / u doradcy zawodowego)
- udostępnianie informacji o wydarzeniach szkolnych i pozaszkolnych, w których mogą wziąć udział uczniowie i / lub rodzice
- umożliwienie udziału w wydarzeniach szkolnych, np. podsumowaniu projektu edukacyjnego związanego z preorientacją i orientacją zawodową oraz z doradztwem zawodowym
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z preorientacją i orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym
- inne wynikające z bieżących potrzeb

DZIAŁANIA ADRESOWANE DO DORADCY ZAWODOWEGO, NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW, SPECJALISTÓW

- umożliwianie uczestnictwa w formach doskonalenia w zakresie planowania i organizowania preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego i / lub organizowanie takich form doskonalenia na terenie szkoły
- organizowanie wizyt studyjnych w innych szkołach oraz w zakładach pracy
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem – lekcje otwarte, spotkania służące wzajemnemu wsparciu, udostępnianie materiałów do wykorzystania na zajęciach
- zapewnienie potrzebnych do realizacji działań materiałów
- pomoc w nawiązaniu współpracy z innymi instytucjami i osobami
- inne wynikające z bieżących potrzeb

Zakres podejmowanych działań zależy od potrzeb i możliwości adresatów i jest planowany, realizowany oraz w miarę potrzeb modyfikowany przez realizatorów na podstawie bieżącej diagnozy potrzeb i możliwości.

TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

44.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu.

Cele dotyczące wspomagania aktywności społecznej:

- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek,
- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi,
- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych,
- nabywanie przez dziecko wiedzy o sobie,
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (odporność na porażki i stres),
- rozszerzanie informacji o swojej rodzinie,
- nabywanie coraz większej samodzielności,
- dążenie do rozumienia własnej indywidualności,
- uświadamianie motywów własnego działania,
- aktywne uczestniczenie w życiu grupy,
- przestrzeganie zasad zgodnego życia w grupie,
- dostrzeganie odrębności innych,
- posiadanie podstawowej wiedzy o miejscu zamieszkania,
- nabywanie świadomości własnej roli, jako dziecka, w środowisku społeczno-kulturowym,
- określanie własnych upodobań (co lubię robić, co mi się podoba),
- swobodne podejmowanie działań zmierzających do określenia własnej tożsamości.

Cele dotyczące aktywności językowej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych, potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji,

- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Cele dotyczące wspomagania aktywności poznawczej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji,
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych,
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości,
- inicjowanie działalności zabawowej według własnych pomysłów i na miarę własnych Możliwości,
- prezentowanie własnych zainteresowań, poznawanie cudzych
- aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Cele dotyczące aktywności artystycznej:

- określanie własnych zainteresowań z określonej dziedziny sztuki,
- rozwijanie talentów artystycznych.

Cele dotyczące aktywności ruchowej i zdrowotnej:

- przestrzeganie zasad przyjętych w zabawach ruchowych,
- świadome regulowanie zmęczenia odpoczynkiem,
- poznawanie podstawowych zasad dbałości o zdrowie, przestrzeganie ich,
- rozumienie znaczenia dbałości o bezpieczne, sprzyjające zdrowiu otoczenie,
- poznawanie ogólnych zasad bezpieczeństwa, przestrzeganie ich,
- umiejętne określanie własnego samopoczucia.

Preorientacja zawodowa realizowana jest:

- w trakcie bieżącej pracy nauczycieli wychowania przedszkolnego z dziećmi,
- podczas dodatkowych zajęć ze specjalistami,
- w formie zajęć grupowych z wykorzystaniem metod aktywizujących, w tym metody projektu.

**TREŚCI PROGRAMOWE W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA
UCZNIÓW
KLAS I – III SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania

niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

Orientacja zawodowa w klasach I - III realizowana jest:

- w trakcie bieżącej pracy nauczycieli, wychowawców z uczniami,
- podczas dodatkowych zajęć ze specjalistami,
- w formie zajęć grupowych z wykorzystaniem metod aktywizujących, w tym metody projektu.
- nauczyciele zapoznają uczniów z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny, przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach, rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

**TREŚCI PROGRAMOWE W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA
UCZNIÓW KLAS IV – VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób

twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Orientacja zawodowa w klasach IV - VI realizowana jest poprzez:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień,
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej,
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie kompetencji transferowalnych,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

TREŚCI PROGRAMOWE W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA UCZNIÓW KLAS VII – VIII SZKOŁY PODTSAWOWEJ

I. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Doradztwo zawodowe w klasach VII-VIII realizowane jest:

- w trakcie bieżącej pracy nauczycieli, wychowawców, specjalistów i innych pracowników szkoły z uczniami,
- podczas zajęć grupowych i indywidualnych,
- podczas zajęć obowiązkowych z doradcą zawodowym w ramach 10 godzin w kl. 7 i 10 godz. w kl.8.

Inne sposoby realizacji preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego:

- spotkania z osobami z zewnątrz, np. przedstawicielami zawodów, profesji, pasjonatami, absolwentami szkoły, coachami kariery, specjalistami od rozwoju osobistego / budowania własnego wizerunku,
- wydarzenia takie jak: pokazy, targi, przeglądy itp.,
- wyjścia poza szkołę, np. do szkół ponadpodstawowych, do miejsc pracy, na targi pracy, do biur karier, wycieczki zawodoznawcze
- realizacja projektów wewnętrznych oraz zewnętrznych.

FORMY I METODY PRACY

Dobór form i metod pracy zależy od rodzaju podejmowanego działania oraz od potrzeb i możliwości adresatów. W pracy z uczniami wykorzystywane są różnorodne metody ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących uczestników, w tym metody projektu

oraz wykorzystania TIK.

REALIZATORZY DZIAŁAŃ

Dyrektor – odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz za jakość usług świadczonych w tym zakresie w placówce; współpracuje z doradcą zawodowym oraz pozostałymi realizatorami działań; zapewnia warunki niezbędne do realizacji działań; wspiera współpracę pomiędzy realizatorami działań w szkole a osobami i instytucjami zewnętrznymi; podejmuje działania mające na celu optymalizację realizowania działań w zakresie preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy (nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista realizujący zadania doradcy zawodowego) – systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz udziela pomocy w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej; gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia; prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; koordynuje działalność informacyjno-doradczą prowadzoną przez szkołę i placówkę; współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; wspiera nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej; współpracuje z rodzicami uczniów w zakresie wyboru dalszej ścieżki kształcenia ich dzieci;

Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, nauczyciele-wychowawcy świetlicy, nauczyciele-bibliotekarze, inni pracownicy, np. pielęgniarka – wspomagają uczniów w określeniu ich mocnych stron, ustaleniu predyspozycji, odnalezieniu zainteresowań i rozwijaniu pasji; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami preorientacji i orientacji oraz doradztwa zawodowego, zwłaszcza z obszarów; realizują treści preorientacji i orientacji oraz doradztwa zawodowego na dodatkowych zajęciach; współpracują z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami, wychowawcami, specjalistami podczas planowania i realizowania działań; uczestniczą w planowaniu i współorganizują z uczniami działania systematyczne i incydentalne z zakresu preorientacji

i orientacji oraz doradztwa zawodowego; prowadzą zajęcia grupowe i spotkania indywidualne; współpracują z rodzicami uczniów w zakresie wyboru dalszej ścieżki kształcenia ich dzieci;

PARTNERZY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- ośrodek doskonalenia nauczycieli
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- szkoły ponadpodstawowe
- biblioteka miejska / pedagogiczna
- urząd pracy
- cech rzemiosł różnych i przedsiębiorczości
- ochotniczy hufiec pracy
- stowarzyszenie branżowe
- pracodawcy
- organizacje pozarządowe
- inni

ZASOBY

- publikacje książkowe, czasopisma, informatory, ulotki dla uczniów, rodziców, nauczycieli
- materiały multimedialne, np. informatory, testy, programy komputerowe, filmy
- sprzęt TIK
- tablice, flipcharty
- materiały papiernicze
- inne potrzebne do realizacji podejmowanych na bieżąco działań

MONITOROWANIE I EWALUACJA WSDZ

Stopień realizacji podejmowanych działań doradczych jest monitorowany przez realizatorów WSDZ podczas bieżącej pracy. Ewaluacja prowadzona jest corocznie w oparciu o ankiety, wywiady, obserwacje, analizy wytworów, a sformułowane w efekcie jej przeprowadzenia wnioski stanowią podstawę modyfikacji dokumentu.

zał. nr 1

**ROCZNY PLAN DZIAŁAŃ DORADCZYCH
ROK SZKOLNY 2022/2023**

OGÓLNE ZAŁOŻENIA

1. Roczny Plan Działań Doradczych (RPDD) stanowi integralną część Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ).

2. RPDD jest opracowywany na jeden rok szkolny, monitowany na bieżąco przez realizatorów działań doradczych oraz poddawany ewaluacji po zakończeniu działań doradczych w danym roku szkolnym zgodnie z zasadami prowadzenia ewaluacji zawartymi w WSDZ.

Na podstawie wniosków z przeprowadzonej ewaluacji formułowane są rekomendacje i tworzony jest RPDD na następny rok szkolny.

3. RPDD zawiera następujące informacje:

- rodzaj działań i ich tematyka
- adresaci działań
- realizatorzy działań
- terminy realizacji

4. Tematyka działań odpowiada treściom zawartym w następujących obszarach:

- Poznawanie własnych zasobów, m. in. zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- Świat zawodów i rynek pracy, m. in. poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętności poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m. in. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej

z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim , podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

ZASADY OPRACOWYWANIA RPDD

Za opracowanie RPDD odpowiedzialny jest koordynator WSDZ wraz z zespołem powołanym w placówce jako zespół ds. doradztwa zawodowego lub powołanym doraźnie na dany rok szkolny.

KOORDYNATOR

Wdrażanie RPDD koordynuje osoba pełniąca funkcję koordynatora WSDZ.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 1) rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 2) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.

ZADANIA SZKOŁY PRZYGOTOWUJĄCE UCZNIÓW DO WYBORU KIERUNKU KSZTAŁCENIA I ZAWODU

Metoda/forma	Tematyka/działanie	Termin realizacji	Adresaci	Realizatorzy
Edukacja wczesnoszkolna	Uczeń przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: np. nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych. Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: T: Odpowiednie zachowanie w miejscach publicznych. Zajęcia plastyczne: "Kim będę w przyszłości?" T: Las w kolorach jesieni- Jak wygląda praca leśnika? T: O chlebie : Poznajemy trudną pracę rolnika. Poznajemy etapy powstawania chleba - praca młynarza i piekarza. Wycieczka do PSP w Poznaniu – zapoznanie z zawodem strażaka.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas I - III	Wszyscy nauczyciele na etapie edukacji wczesnoszkolnej.
Języki obce	Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia,	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV - VIII	Nauczyciele języków obcych

	umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów: dot. popularnych zawodów, miejsc pracy. Tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które będą stanowiły ilustrację przydatności języka obcego nowożytnego do realizacji własnych celów komunikacyjnych, oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji. Wszystkie te działania powinny docelowo służyć rozwijaniu u uczniów świadomości znaczenia języków obcych nowożytnych w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym w pracy, również w odniesieniu do ścieżki własnej kariery zawodowej. Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: T: Popularne zawody. T: Przedstawianie swoich upodobań i uczuć. T: Opisywanie ludzi - przedstawianie swoich opinii. T: Opowiadanie o tym jak należy zachowywać się w lunaparku - dawanie rad przy użyciu czasownika modalnego should / shouldn't. T: Proponowanie i podejmowanie decyzji. T: Opisywanie sposobów ochrony środowiska			
--	--	--	--	--

	naturalnego. T: Mówienie o planach na przyszłość. T: Ustalanie zasad zachowania w parku. T: Mówienie o doświadczeniach życiowych. T: Opowiadanie o znanych ludziach. Dane personalne T: Określamy swoje zainteresowania. T: Korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych. T: Nazywamy popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy. T: Lekcja kulturowa na temat znanych wynalazków i wynalazców. Wprowadzamy słownictwo - formy spędzania czasu wolnego. T: Wyrażamy upodobania, przedstawiamy swoje zainteresowania T: Podajemy dane personalne; uzyskiwanie i udzielanie informacji o zawodach. Doradztwo zawodowe. T: Udzielamy informacji i wyrażamy opinie o przedmiotach nauczania. T: I can.... – opowiadamy o swoich umiejętnościach. T: Tworzymy wpis na bloga pt. Moja pierwsza praca wakacyjna. T: Czytamy i analizujemy tekst pt. Typowe prace			
--	---	--	--	--

	dla nastolatków. T: Poznajemy dyscypliny sportowe T: Nazywamy środki transportu T: Nazywamy miejsca w mieście T: Mówimy o swoich zainteresowaniach			
Technika	Podczas praktycznej działalności uczeń wyrabia prawidłowe nawyki zachowań, które są niezbędne w dorosłym życiu zawodowym. Na zajęciach techniki uczeń ujawnia swoje predyspozycje, zainteresowania techniczne i zawodowe, odkrywa talenty i pasje techniczne. Przedmiot technika stanowi nieodzowny element łączący kształcenie ogólne i kształcenie zawodowe w przyszłości. Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: T: Bezpieczeństwo w ruchu drogowym. T: Rodzaje i zastosowanie włókien.	Cały szkolny rok	Uczniowie klas IV - VIII	Nauczyciel przedmiotowy
Historia oraz wiedza o społeczeństwie	Nauczyciel historii i społeczeństwa informuje o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznaje ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawia z uczniami problemy współczesnej	Cały szkolny rok	Uczniowie klasy IV -VIII	Nauczyciel przedmiotowy

	Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznaje ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej.. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentuje podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego. Uczeń charakteryzuje oczekiwane kompetencje wybranych kategorii społeczno-zawodowych i ich miejsce na rynku pracy. Pozyskuje informacje w toku wycieczek edukacyjnych (w tym wirtualnych) do wybranych instytucji np. do urzędu gminy (miasta/dzielnicy). Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: T: Komunikacja i autoprezentacja. T: Organizacje obywatelskie - omówienie czym jest wolontariat. T: Media i opinia publiczna- – o zawodzie dziennikarza. T: Obywatele a władza samorządowa - o urzędach i aktywności obywatelskiej. T: Edukacja i praca – szczeble edukacji oraz rynek pracy. T: Ekonomia na co dzień - tworzeniu budżetu i o ochronie praw konsumenta.			
Informatyka	Uczeń określa zawody i wymienia przykłady z życia codziennego, w których są wykorzystywane kompetencje informatyczne.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV -VIII	Nauczyciele przedmiotowi

	Uczeń określa zakres kompetencji informatycznych, niezbędnych do wykonywania różnych zawodów, rozważa i dyskutuje wybór dalszego i pogłębionego kształcenia, również w zakresie informatyki. Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: T: Moja autoprezentacja- Pokaż jaki jesteś ? - reprezentowanie własnych zasobów. T: Do czego w dzisiejszym świecie człowiek wykorzystuje pocztę e-mailową ?- poczta środkiem komunikacji w pracy.			
Wychowanie fizyczne	W zakresie umiejętności uczeń potrafi opracować rozkład dnia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumiejąc rolę wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV- VIII	Nauczyciele przedmiotowi
Przyroda i biologia	Nauczyciele omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV - VIII	Nauczyciele przedmiotowi

Wychowanie do życia w rodzinie	Do zadań nauczyciela leży pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności, w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowywanie do odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV - VIII	Nauczyciel przedmiotowy
Muzyka	Nauczyciel zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.	Cały rok szkolny	Uczniowie klasy I - VIII	Nauczyciel przedmiotowy
Język polski	Nauczyciele omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, internetu Pokazują znaczenie komunikacji werbalnej oraz niewerbalnej w autoprezentacji. Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23: Doskonalenie umiejętności pisanie CV , podania o prace oraz życiorysu. Zapoznanie z różnymi zawodami na podstawie tekstów w podręczniku oraz lektur. T: O mowie niewerbalnej – jak nasza postawa odbierana jest przez innych?	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV-VII	Nauczyciele przedmiotowi

	T: Poznajemy siebie – moje zainteresowania i pasje T: Autoprezentacja – przedstawiamy swoje mocne strony T: Opis postaci – wyszukujemy moce strony bohatera T: Mali i wielcy podróżnicy – sprawozdanie, wpis do dziennika z podróży T: Gdybym był pisarzem - tworzymy klasowe opowiadanie			
Matematyka	Nauczyciele uczą działań na liczbach rzeczywistych. Uczeń wykonuje obliczenia procentowe, oblicza podatki, zysk z lokat. Powyższe umiejętności. Uczeń jest przygotowywany do prowadzenia działalności gospodarczej, samozatrudnienia w zakresie rozliczeń fiskalnych, zobowiązań ZUS, US, GUS. <u>Przykładowe tematy realizowane w roku szkolnym 2022/23:</u> Blok: Matematyka w kuchni i nie tylko - Jak wykorzystać umiejętność obliczania wielkości proporcjonalnych w pracy zawodowej. T: tworzymy kalendarz zawodowy: zapoznanie się z sytuacją na rynku pracy. T: kalkulator jako użyteczne narzędzie w pracy zawodowej - kształtowanie pozytywnej postawy			

	wobec edukacji i pracy, kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie, poznanie narzędzi wykorzystywanych w pracy zawodowej. T: Jakie etapy w edukacji muszę pokonać/przejść aby pracować w wymarzonej zawodzie ? - zaznaczam na osi liczbowej zbiory spełniające warunki dla określonej zmiennej, pamiętam o prawidłowym odcinku jednostkowym, planowanie własnej ścieżki zawodowej			
Plastyka	Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV-VII	Nauczyciel przedmiotowy
Zajęcia z wychowawcą	Wspieranie ucznia w samopoznaniu się,	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV-VIII	Wychowawcy
Nauczyciel bibliotekarz	Pomagają znaleźć informacje edukacyjno-zawodowe, gromadzi informatory o szkolnictwie ponadpodstawowym, udostępnia elektroniczne źródła informacji.	Cały rok szkolny	Uczniowie klas IV-VIII	Bibliotekarz
Realizacja programu zajęć doradztwa zawodowego dla klasy siódmej oraz ósmej	Zgodnie z planem dydaktycznym	I semestr	Uczniowie klas VII-VIII(10 godzin na klasę)	Nauczyciel przedmiotowy

Szkolenia dla Rady Pedagogicznej zaplanowane na rok szkolny 2021/2022	1. Wykorzystywanie technik kreatywnego myślenia w procesie dydaktycznym. 2. Kreatywne formy prowadzenia zajęć, z wykorzystaniem technologii informatycznych. 3. Jak wykorzystać znane dla nowego – w kierunku innowacyjności. 4. W kierunku poszukiwania samodzielnych rozwiązań przez uczniów.	Cały rok	Rada Pedagogiczna	Dyrektor
Spotkania z rodzicami uczniów		Cały rok	Rodzice uczniów klas VII i VIII	Dyrektor
Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym/psychologiem/pedagogiem na terenie szkoły	Cel główny: - diagnoza trudności, z jakimi spotykają się uczniowie, - rozpoznawanie przyczyn, które za tymi przeszkodami stoją. - wyposażenie uczniów w „zasoby”, z pomocą których będą mogli radzić sobie z przeciwnościami w szkole i życiu rodzinnym. Cele szczegółowe: - nabycie umiejętności wyrażania własnych myśli, poglądów, uczyć, - akceptacja siebie - wspomaganie procesu integracji z grupą,	Cały rok	Uczniowie klas VII i VIII	Psycholog/ pedagog/ doradca zawodowy

	- kształtowanie odpowiedzialności za własne działania, - zmiana postaw wobec przyszłości, urealnienie oczekiwań planów, - motywacja do realizacji zainteresowań. Forma pracy: - spotkania indywidualne Metody pracy: - obserwacja, - wywiad psychologiczny, - testy, - gry, zabawy Przewidywane osiągnięcia, rezultaty: - wzbudzenie i utrzymanie motywacji do nauki, - uczniowie poprawiają wyniki w nauce.			
Wyjścia poza szkołę	Poznanie lokalnych szkół ponadpodstawowych Wyjście na targi edukacyjne	wrzesień marzec	-	Uczniowie klas VIII Doradca zawodowy
Wycieczki zawodoznawcze do zakładów pracy	Realizacja projektu „Mój zawód – moja przyszłość”. Organizacja wyjść i wyjazdów do lokalnych zakładów pracy i fabryk. Zapoznanie uczniów z warunkami pracy, wymaganymi kwalifikacjami oraz aktualna sytuacja na lokalnym rynku pracy.	Październik marzec	-	Uczniowie klas VII i VIII Doradca zawodowy pedagog

Załącznik nr 2

Program doradztwa zawodowego w kl. VII i VIII

Klasa VII

TREŚCI ZAJĘĆ I CELE SZCZEGÓŁOWE

Lp.	Temat	Cele zajęć
1.	Samopoznanie kluczem do sukcesu.	Uczeń: potrafi określić swoje preferencje dot. codziennych czynności i uzasadnić swoją odpowiedź oraz wie, jak to może wykorzystać w planowaniu własnego rozwoju
2.	Życie w zgodzie z samym sobą	Uczeń: zna swoje mocne strony, dokonuje autorefleksji nad własnymi zainteresowaniami oraz pracą marzeń.
3.	Świat moich wartości	Uczeń: wie, co stanowi wartość w jego życiu oraz potrafi nazwać wartości.
4.	Moje marzenia i moje cele	Uczeń: rozumie różnice pomiędzy marzeniami a celami, potrafi określić cele zgodnie z zasadą SMART.
5.	Moje style uczenia się i style pracy	Uczeń: zna swój styl uczenia się i pracy, rozumie znaczenie doświadczenia i aktywności w procesie uczenia się.
6.	Umiejętności, kompetencje, kwalifikacje – co już mam, a czego potrzebuję?	Uczeń: rozumie różnice między wiedzą a umiejętnościami oraz pomiędzy umiejętnościami a kompetencjami, wie, jakie są formy edukacji – sposoby nabycia kompetencji i kwalifikacji.
7.	Zawody i profesje XXI wieku	Uczeń: potrafi wskazać kompetencje dla wybranych zawodów oraz cechy charakterystyczne stanowiska pracy.
8.	Kim chcę być? Moje predyspozycje zawodowe	Uczeń: wyraża swoje zdanie na temat wybranych zawodów i uzasadnia je, określa swoje zainteresowania zawodowe.
9.	Żeby chciało się chcieć – proaktywność na co dzień	Uczeń: rozumie pojęcie proaktywności, potrafi wskazać obszary swojego życia, na które ma

		bezpośredni wpływ.
10.	Pewność siebie - jak ją kształtować?	Uczeń: zna strategie kształtowania poczucia pewności siebie, rozumie, jak pewność siebie wpływa na samopoczucie oraz relacje.

Klasa VIII

TREŚCI ZAJĘĆ I CELE SZCZEGÓŁOWE

Lp.	Temat	Cele zajęć
1.	Którą wybrać?	Uczeń: wie, w jakiego rodzaju szkołach może podjąć dalszą naukę po szkole podstawowej, wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy szkołami ponadpodstawowymi, wyszukuje informacje o interesujących go szkołach ponadpodstawowych, analizuje kryteria rekrutacji do interesujących go placówek
2.	Co mam, a czego oczekują pracodawcy?	Uczeń: wie, jakie kompetencje są wymagane na współczesnym rynku pracy, wie, jakie wymagania stawiają pracodawcy pracownikom danych zawodów – kompetencje i kwalifikacje, potrafi przygotować się do rozmowy o pracę, uwzględniając wymagania pracodawcy zamieszczone w ogłoszeniu uczenie się przez całe życie.
3.	Moje miejsce na drabinie kompetencji	Uczeń: zna szczeble drabiny kompetencji, określa, na którym szczeblu się znajduje, wie, jakie korzyści i zagrożenia są związane z byciem na kolejnych szczeblach drabiny, świadomie planuje własny rozwój. Poznawanie własnych zasobów. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych.
4.	Co mnie kręci, czyli jakie zawody mnie interesują	Uczeń: wie, gdzie szukać informacji i zawodach, znajduje informacje nt. zawodów w różnych

		źródłach informacji, wybiera zawody, które go najbardziej interesują i zgłębia wiadomości na ich temat, prezentuje informacje o danym zawodzie.
5.	Zawodowy zawrót głowy	Uczeń: wykorzystuje znalezione w domu w różnych źródłach informacje nt. Świat zawodów i rynek pracy.
6.	Zaprojektuj najlepszą wersję siebie	Uczeń: określa swoje cele związane z pracą, identyfikuje swoje zasoby, wizualizuje siebie jako człowieka sukcesu. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych
7.	Jak znaleźć w sobie siłę i spełniać marzenia?	Uczeń: akceptuje sytuację, w której się znajduje, rozumie znaczenie samokontroli w drodze do osiągnięcia celu, rozumie, że do doskonałości dąży się przez całe życie poprzez pracę nad sobą Poznawanie własnych zasobów. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.
8.	Moje drzewo sukcesów	Uczeń: nazywa swoje osiągnięcia /sukcesy, określa działania, które musiał podjąć, by odnieść sukces, identyfikuje własne kompetencje, dzięki którym odniósł sukces; projektuje, jak może wykorzystać te kompetencje w planowaniu własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej. Poznawanie własnych zasobów. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.
9.	Jaka praca jest dla mnie?	Uczeń: określa swoje preferencje zawodowe, wskazuje zawody, które są zgodne z jego preferencjami i uzasadnia swój wybór i rynek pracy.
10.	Zaplanuj swoją karierę	Uczeń: określa, kim jest, jakie pełni role w życiu, wskazuje, co jest dla niego ważne i uzasadnia swoje wybory, wie, w jaki sposób kontrolować na co dzień.

Przykładowe scenariusze zajęć

1. Scenariusz lekcji „Moje drzewo sukcesów”.

Cele zajęć:

Uczeń:

- nazywa swoje osiągnięcia/sukcesy
- określa działania, które musiał podjąć, by osiągnąć sukces
- identyfikuje własne kompetencje, dzięki którym odniósł sukces
- planuje własny rozwój edukacyjno-zawodowy

Metody:

- burza mózgów
- piramida priorytetów
- drzewo umiejętności
- pogadanka

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- projektor multimedialny
- karty pracy
- kartki samoprzylepne
- tablica i mazaki

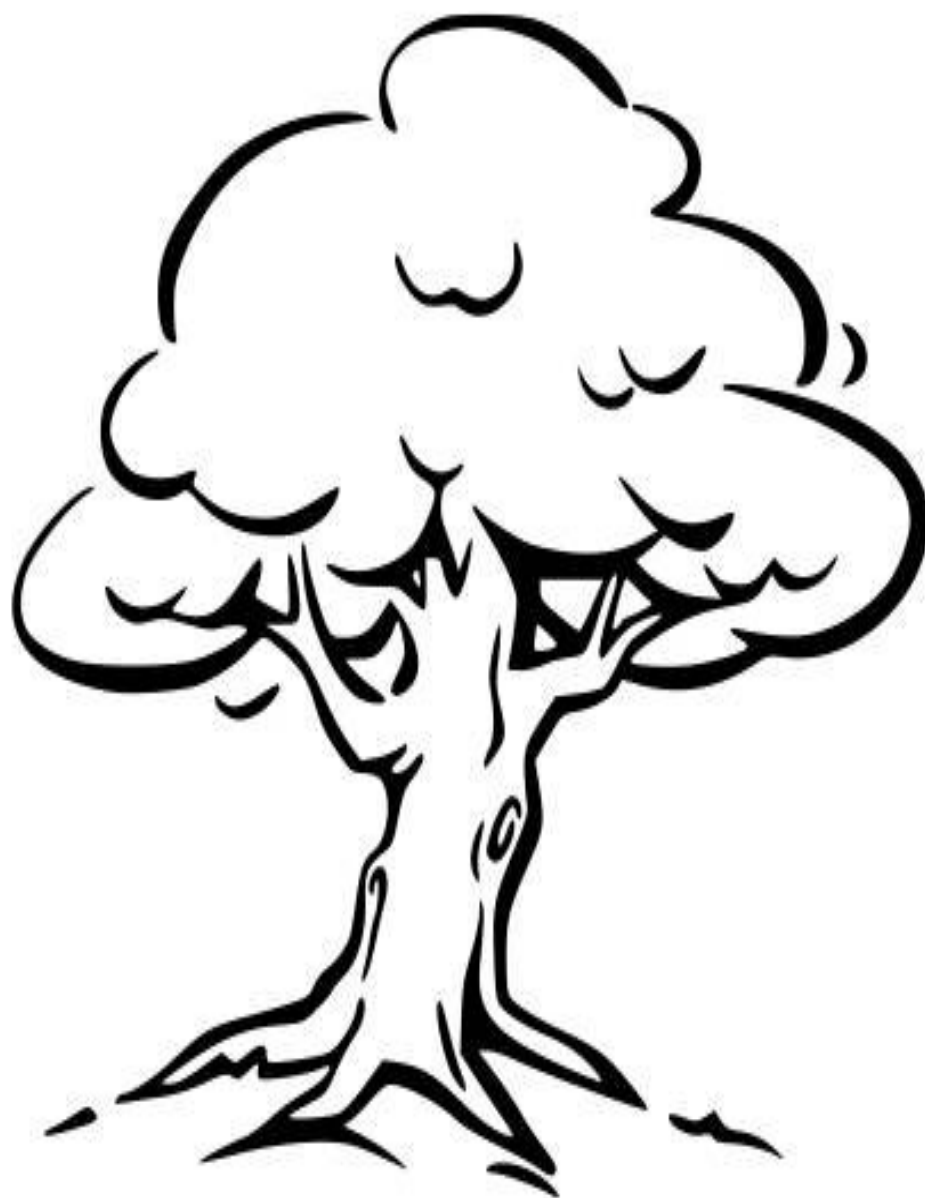
Opis przebiegu lekcji:

- Czynności organizacyjne (sprawdzenie obecności, podanie tematu lekcji, podanie celu zajęć)
- Nauczyciel wyświetla zdjęcia trzech znanych osób: Bill Gates, Robert Lewandowski, J. K. Rowling i zadaje pytanie co łączy te osoby. Odpowiedzi zapisujemy na tablicy. Podkreślamy słowa dotyczące sukcesu.
- Pytamy uczniów czym jest według nich sukces? Próbujemy stworzyć definicję sukcesu (np.: stan, w którym osiągnęliśmy zamierzony cel)
- Rozdajemy uczniom kartę pracy (zał. nr 1 – karta pracy „drzewo sukcesów”). Prosimy, aby w miejscu korzeni wpisali swoje umiejętności, zdolności, mocne strony,

to o czym wiedzą, że robią najlepiej. Na pniu drzewa należy wpisać osoby, które pomagają im rozwijać te umiejętności i mocne strony. W koronie drzewa wpisują, jakie sukcesy dzięki danej umiejętności można osiągnąć.

- Podczas pogadanki dochodzimy do wniosku, że aby osiągnąć sukces należy cały czas ćwiczyć i podnosić swoje kompetencje, ponieważ umiejętności, które nie są ćwiczone zanikają. Prowadzący rozdaje kolejne karty pracy (zał. nr 2 karta pracy – “Od umiejętności do sukcesu”) i prosi o uzupełnienie tabeli. Uczniowie pracują indywidualnie. Po zakończeniu pracy prosimy troje uczniów o odczytanie swoich przemyśleń. Pozostali zachowują karty na przyszłość.
- Rozdajemy uczniom po trzy samoprzylepne karteczki i prosimy ich, aby zapisali trzy wartości, które są dla nich najważniejsze. Kiedy już je zapisali, prosimy, aby z drugiej strony zapisali, w jaki sposób mogą one doprowadzić ich do sukcesu.
- Na zakończenie lekcji każdy uczeń przykleja kartki do tablicy i może jedną z nich omówić. Podkreślamy, że mnogość wartości na tablicy pokazuje, że każdy z uczestników jest samodzielną jednostką i podejmuje własne decyzje. Oznacza to, że jesteśmy świadomi siebie.
- Na zakończenie dziękujemy za wspólne zajęcia.

zał. nr 1 karta pracy – drzewo sukcesów

zał. nr 2- karta pracy - od umiejętności do sukcesu

Jakie umiejętność posiadam?	W jaki sposób nad nią pracuję?	Jakie cechy sprzyjają rozwojowi tej umiejętności?	Kim dzięki temu mogę zostać w przyszłości?

2. Scenariusz lekcji „Życ w zgodzie z samym sobą”

Cele zajęć:

Uczeń:

- zna swoje mocne strony,
- ma poczucie własnej wartości,
- potrafi uzasadnić swoje zdanie.

Metody:

- dyskusja
- praca indywidualna
- karty pracy

Formy pracy:

- indywidualna
- zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- karty pracy
- test inteligencji wielorakiej Howarda Gardnera

Opis przebiegu lekcji:

- Czynności organizacyjne (sprawdzenie obecności, podanie tematu lekcji, podanie celu zajęć)
- Każdy uczeń otrzymuje formularz (zał. nr 1). Prosimy o wypełnienie go, zaznaczając, że odpowiedzi nie będą oceniane i nie trzeba się nim dzielić, służą jedynie autorefleksji i zastanowieniu się nad swoimi umiejętnościami, ulubionymi zajęciami i wymarzoną pracą.
- Gdy uczniowie skończą pracę indywidualną, prosimy aby chętni odpowiedzieli na pytania:
 - Które przedmioty szkolne są Waszymi ulubionymi i dlaczego ?
 - Który z przedmiotów nie lubicie i dlaczego?
 - Jak wygląda Wasza praca marzeń?
 - Jakiej pracy na pewno nie moglibyście wykonywać w przyszłości i dlaczego?
- Prosimy uczniów, aby wypełnili testu dot. inteligencji wielorakiej opracowanego przez Howarda Gardnera. Mówimy uczniom o tym, że każdy z nas posiada potencjał w innym obszarze. Aby go odkryć, proponujemy wypełnienie testu, który pokaże

uczniom, w jakich kierunkach wykazują szczególne uzdolnienia. Wyniki testu nie są oceniające. Pokazują obszary, w których prawdopodobnie czujemy się mocniejsi i lepiej sobie z nimi radzimy. Proponujemy skorzystanie z gotowej, uproszczonej wersji kwestionariusza, dostępnego w bezpłatnej publikacji M. Rosalskiej „Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego” (str. 132-133) link: <http://eurodoradztwo.praca.gov.pl/publikacje/warsztat-diagnostyczny.pdf>

(wypełnienie formularza powinno zająć uczniom nie więcej niż 10-15 minut. Pod koniec poproś uczniów o zaznaczenie ich dwóch-trzech najwyżej punktowanych obszarów).

- Po zakończeniu pracy prosimy uczniów o podzielenie się swoimi refleksjami:
 - Jakie są wyniki waszej pracy ?
 - Czy zgadzacie się z nimi?
 - Czy przyznawanie punktów poszczególnym stwierdzeniom w teście było dla Was łatwe, czy trudne?
 - Czy ten test może Wam pomóc?
- Dokonujemy podsumowania lekcji, mówiąc że jest wiele sposobów, aby dowiedzieć się, jacy jesteśmy i co lubimy. Im częściej to robimy, tym większe szanse na to abyśmy dowiadawali się o sobie więcej i w związku z tym podejmowali trafniejsze decyzję i wybory, które dadzą nam dużo satysfakcji.

Załącznik nr 1

Przeczytaj pytania i postaraj się na nie odpowiedzieć.

1. Zastanów się, jakie masz umiejętności, zainteresowania, w jakich tematach masz wiedzę?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Jakie masz ulubione przedmioty szkolne?

.....

.....

.....

3. Jakie przedmioty szkolne lubisz najmniej?

.....

.....

.....

4. Za co chwalą Cię inni? Z jakich umiejętności Jesteś najbardziej dumny/dumna?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Jak wyglądałaby Twoja wymarzona praca?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Czego zupełnie nie lubisz robić? Jakiej pracy na pewno nie mógłś/aś wykonywać?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Scenariusz lekcji „Moje marzenia i moje cele”

Cele zajęć:

Uczeń:

- rozumie różnice pomiędzy marzeniami a celami,
- potrafi określić cele zgodnie z zasadą SMART.

Metody:

- dyskusja
- praca indywidualna
- karty pracy

Formy pracy:

- indywidualna
- zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- karty pracy
- drabina sukcesów
- piramida marzeń

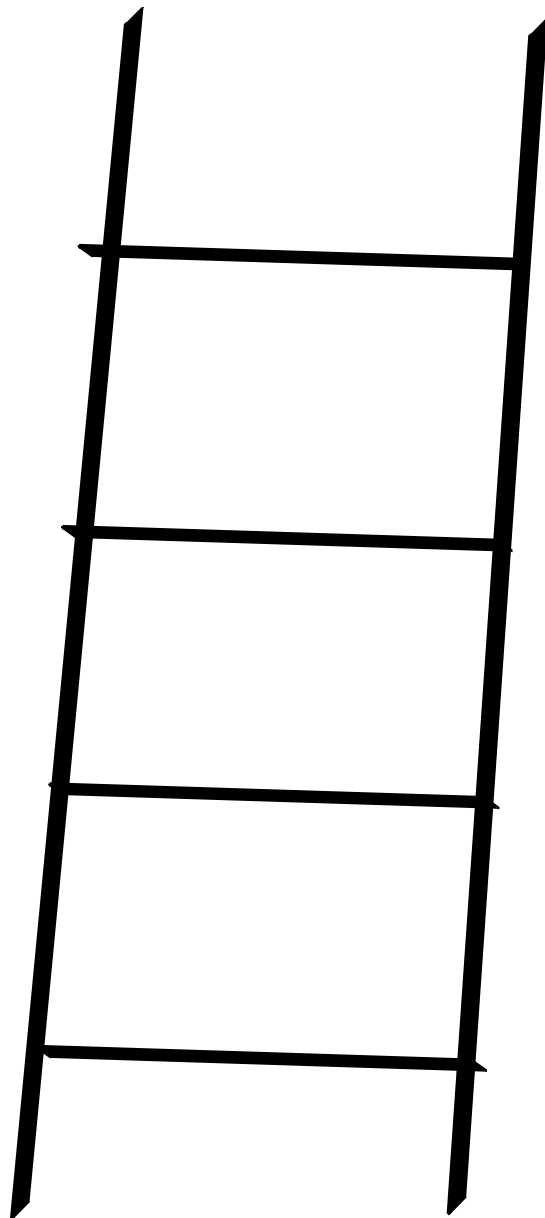
Opis przebiegu lekcji:

- Czynności organizacyjne (sprawdzenie obecności, podanie tematu lekcji, podanie celu zajęć).
- Nauczyciel wprowadza uczniów do tematu mówiąc, abyśmy porozmawiali dzisiaj o naszych marzeniach, celach życiowych, aspiracjach oraz o sposobach ich realizacji. Dzieci siadają w kręgu. Następnie nauczyciel prosi, aby odpowiedzieli na pytania: Co to są marzenia? Czy wy macie jakieś marzenia? Czy wszystkie się spełniają? Czy

marzenia są potrzebne?

- Zaproponowanie pierwszego ćwiczenia (zał. nr 1 – drabina sukcesów). Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy z rysunkiem drabiny, prosi uczniów, aby przy każdym szczeblu wpisali zdobytą przez siebie umiejętność lub coś, co udało się im osiągnąć, bądź było dla nich miłe i ważne, wskazuje, aby uczniowie przy tym określili, czy ten sukces zawdzięczają tylko sobie, czy okolicznościom/czynnikom zewnętrznym, omawia sukcesy uczniów oraz czynniki, które miały wpływ na ich osiągnięcie.
- Nauczyciel proponuje drugie ćwiczenie „Moje cele życiowe (marzenia), rozdaje uczniom stikery i karty pracy (zał. nr 2 piramida marzeń) z rysunkiem piramidy podzielonej na 4 części/kategorie, gdzie dół piramidy oznacza kolejne kategorie: bardzo ważne, ważne, odległe, nierealne), prosi by każdy z uczniów wypisał na małych karteczkach/stikersach 4 swoje marzenia i następnie przyporządkował je do piramidy, a następnie by przedstawił swoje piramidy celów życiowych/marzeń na forum klasy, zachęca do wspólnej analizy piramid i pyta uczniów: „Co musiałoby się stać, aby dany cel /marzenie osiągnąć? Co pomogłoby w pokonywaniu przeszkód w ich realizacji?
- Nauczyciel podsumowuje zajęcia, zwracając szczególną uwagę na: zdobyte przez uczniów umiejętności identyfikowania potrzeb/marzeń, sposoby ich realizacji, trudności osobiste, które decydują o kształtowaniu kompetencji społeczno-zawodowych.

zał. nr 1 – drabina sukcesów

zał. nr 2 – piramida marzeń

